

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Dagmar Nygrínové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **I. M.**, zastoupen Mgr. Richardem Frommerem, advokátem se sídlem Ostružnická 6, 772 00, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní příhrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, o udělení azylu v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 6. 2008, č. j. 61 Az 26/2007 - 18,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 6. 2008, č. j. 61 Az 26/2007 - 18 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel se kasační stížností domáhá, aby bylo zrušeno rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě (dále jen krajský soud), tímto byla prvním výrokem zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2007, č. j. OAM-1-172/VL-07-08-2007, kterým byla žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, (zákon o azylu), v tehdy platném znění. Druhým výrokem krajský soud neustanovil stěžovateli zástupce z řad advokátů pro řízení před krajským soudem. Třetím výrokem rozhodl soud o nákladech řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel svou kasační stížností napadá rozhodnutí žalovaného z důvodu, že toto rozhodnutí je podle něj nesprávné, jak co do hodnocení jeho možnosti vrátit se na Ukrajinu, tak i ohledně žádosti o ustanovení zástupce pro řízení. Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvádí, že spatřuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany v tom, jak popsal situaci v rámci pohovoru a v rámci žádosti o poskytnutí ochrany. V napadeném rozhodnutí dle stěžovatele není dostatečně vyhodnoceno, zda jeho životní situace po jeho případném návratu do země původu je podřaditelná pod některé ustanovení zákona o azylu. Dále má za to, že se nemůže vrátit zpět na Ukrajinu. Jeho potíže sice plynou ze soukromé sféry, ale státní orgány ho nejsou schopny ani ochotny ochránit před věřiteli a jeho návrat zpět by se rovnal vykonání rozsudku trestu smrti, což je v rozporu se závazky, které Česká republika přijala.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že řízení před Krajským soudem v Ostravě bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. Krajský soud v Ostravě toto právo stěžovateli odepřel. Nikoli však tím, že rozhodl o tom, že se mu zástupce pro řízení o žalobě neustanovuje, ale tím, že tak rozhodl až v rozsudku spolu s věcí samou. Tím stěžovateli znemožnil v případě negativního rozhodnutí o ustanovení zástupce zvolit si zástupce pro řízení o žalobě cestou plné moci a znemožnil mu případně doplňovat žalobu či činit jiné návrhy prostřednictvím osoby schopné kvalifikovaně hájit jeho zájmy.

Právo na právní pomoc totiž neimplikuje toliko právo na (při splnění zákonem stanovených podmínek) ustanovení bezplatného zástupce, ale také povinnost soudu umožnit i zastoupení na základě plné moci. K tomu Nejvyšší správní soud připomíná ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s., podle něhož požádá-li navrhovatel o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení. Krajský soud tedy rozhodl o žalobě v okamžiku, kdy ještě neuplynula lhůta pro podání žaloby, tedy ani pro její případné rozšíření (srov. ustanovení § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.). Svým postupem tak krajský soud porušil i stěžovatelovo právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.), použitelné podle čl. 10 Ústavy České republiky, když mu znemožnil domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a upřel mu právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě projednána nezávislým a nestranným soudem. Rovněž tak zbavil stěžovatele práva brojit proti rozhodnutí o neustanovení advokáta opravným prostředkem - kasační stížností.

Nejvyšší správní soud proto rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm krajský soud rozhodne vázán výše vysloveným právním názorem (ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s.). Bude předně třeba, aby Krajský soud v Ostravě samostatně

rozhodl ve věci ustanovení zástupce stěžovatele. V případě, že stěžovateli zástupce neustanoví, bude nutné, aby mu ponechal přiměřenou lhůtu k tomu, aby si případně sám mohl cestou plné moci zvolit zástupce, který bude v řízení o žalobě náležitě hájit jeho zájmy. Dále bude nezbytné umožnit, ať již ustanovenému či zplnomocněnému zástupci stěžovatele, popřípadě stěžovateli samotnému v přiměřené lhůtě žalobu doplnit, popřípadě – shledá-li to krajský soud k meritornímu projednání žaloby potřebným – k doplnění žaloby vyzvat. Teprve poté bude možno o podané žalobě rozhodnout meritorně, popřípadě – shledá-li pro to krajský soud důvody – žalobu odmítnout.

Dalšími námitkami uplatněnými v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť dospěl-li k závěru, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (ustanovení § 109 odst. 3 část věty za středníkem s. ř. s.), není možné usuzovat na důvodnost či nedůvodnost námitek ve vztahu k takovému rozhodnutí, jestliže výsledkem bezvadného procesu by mohlo být rozhodnutí jiné.

Návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť podle § 32 odst. 5 zákona o azylu ve znění účinném ode dne 13. 10. 2005 má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ve věci azylu odkladný účinek ex lege.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu